

ਫਿਰਤੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਸ ਮੁੱਠਭੇੜ 'ਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ

ਬਠਿੰਡਾ (ਪਰਵਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸ ਫਿਰਤੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਜ ਪੁਲਸ ਦੀ ਮੁੱਠਭੇੜ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ੁਆਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 08 ਮਿਤੀ 10 ਜਨਵਰੀ 2026 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 308(4), 351(3) ਬੀ ਐਨ ਐਸ ਹੇਠ ਖ਼ੋਲ੍ਹੇਤ ਸਿੱਖ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਬਿਅਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਅਾਰਤਿਕਤਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਕਿ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 12.43 ਵਜੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਬੇ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਵੱਟਸਐਪ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਹੁਣੇ ਫਿਰਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਾਹੀਗੰਗਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤ ਨੰਬਰ 18 ਰਾਹੀਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚੌਕੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਖਬਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਹੀਰ ਪੈਸਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਕਟਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਕੋਮਲੀਰ ਵਾਲੇ ਕੱਚੇ ਰਾਹ ਰਾਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਲਾਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸੀ ਕੱਟਾ 12 ਬੋਰ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨਾਲ ਜ਼ੁਆਬੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ 'ਚ ਗੋਲੇ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲੱਤ 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ

ਬਠਿੰਡਾ ਰਹਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2021 'ਚ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਲਗਭਗ 'ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ' ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਤੇ ਸਾਲ 2025 'ਚ ਬਾਣਾ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ 'ਚ ਏ ਆਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ

ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ (ਡੀਬੀਜੀਐੱਸ) ਵੱਲੋਂ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਏ ਆਈ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਸੀਬੀਐੱਸਏ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਕਰਵਾਈ, ਜੋ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਰਹੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਏ ਆਈ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿਖਾਈ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਨੀਆ ਵਿਕਟਰ ਤੇ ਨੰਪੋਲੀਅਨ ਨੈਲਸਨ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ

ਲੋਕ ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ : ਹਰਚੰਦ ਬਰਸਟ

ਪਟਿਆਲਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੱਲ। ਲੋਕ ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕਾ ਸਮਾਣਾ ਦੇ ਕੰਢ-ਵੰਢ ਪਿਛਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਰਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿੱਧਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਵਾਇਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ

ਕਾਤਰਾਂ

ਖੱਤਰੀ ਅਰੋੜਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਾ ਮਾਫੀਵਾੜਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ

ਮਾਫੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ (ਬੋਕੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਪ ਰਾਏ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਖੱਤਰੀ ਅਰੋੜਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਇਲਾਵਾ 4 ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਕਾ ਮਾਫੀਵਾੜਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਕਾ ਮਾਫੀਵਾੜਾ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਕੋਥਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਸੋਨੀਵ ਅਰੋੜਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਇਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ 20 ਤੋਂ

ਦੇਰਾ (ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੇਠ)-ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇਰਾ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 99ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਆਰਜਿਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਵਨੀਕ ਸਮਾਗਮ 7, 8 ਤੇ 9 ਮਾਰਚ, ਮੇਲਾ ਤਾਮਕਸ਼ਾਹੀ 557 ਅਨੁਸਾਰ 20, 21 ਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 21 ਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ, ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੋੜਣਗੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 20 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੇਗਰ ਅਤੰਟ ਵਰਤੋਂਗਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਭਲਕੇ

ਮੇਰਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ)-ਮੇਰਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਮੱਪੱਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੇਅਰ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫਿਟ ਪਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਨਿਗਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਧਾਇਕਾ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਰੋੜਾ ਵੱਲੋਂ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰਾ ਵਿਧਾਇਕਾ ਡਾਕਟਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਸਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਪੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੀਨਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫਿਟ ਪਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹੈ।

ਆਦਰਸ਼ ਕੰਨਿਆ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਜਗਦੀਪ (ਸੋਨੀਵ ਅਰੋੜਾ)-ਆਦਰਸ਼ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਜਗਦੀਪ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਕੈਪਟਨ ਨਰੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਕਟਰ ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਕਟਰ ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲ, ਕੋਵਲ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਰਵੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕੋਵਲ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਦਿਨੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਨਰੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਨ 1955 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਇਸ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਨੀਤਾ ਅਰੋੜਾ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਨਰੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਮੈਡਮ ਬਿਛਾਲੀ, ਮੈਡਮ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਬੱਚੇ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਕੀਤੇ ਵਾਪਸ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ, ਯੂ. ਪੀ. ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ : ਘੋਲੀਆ

ਜਗਦੀਪ (ਸੋਨੀਵ ਅਰੋੜਾ) ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਸਮੱਪੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੁਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ ਪੱਛਮੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਡਵਾਉ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਹਰ ਚਿੱਤਰ ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 42 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1984 ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋੜੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ

ਸੰਗਰੂਰ/ਲੋਗੋਵਾਲ (ਪ੍ਰਦੀਪ ਸੱਪਲ)-ਲੋਘੀਆਂ ਬਲਾਕ ਸਮੇਤੀ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਹਲਾਕ ਹੋਏ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋੜੇ ਸਾਕਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਬਾਲਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਜਨਤਕ ਜ਼ਾਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਬਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦਤਾ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵੱਡੇ ਚੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ਼. ਦੇ ਦਾਤਾ ਸਿੰਘ ਨਮੋਲ, ਜੀ. ਟੀ. ਯੂ. ਦੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ, ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ਼. (ਸਬੋਤਰ ਡੀ.ਐੱਮ.ਐੱਫ਼.) ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਗਿਰ, ਟੀ.ਟੀ.ਯੂ. ਦੇ ਜੋਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਆਪਕ ਦਲ ਦੇ ਗੁਰਜੰਤ ਵਾਲੀਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮੀਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਰੀਕ ਖੋਬਰ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੰਘ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਅਮਨ ਸੋਧਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋੜੇ ਲਈ ਐਲਾਨੀ 10-10 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕੱਢਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ-ਦੋ ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਐਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰਾਜਵੀ ਕੌਰ ਤੇ ਦਿਵ੍ਰੇਥੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਪਰਤਣ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਫੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਅਲਖ ਨਿਰੰਜਣ

ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਲਾਸ਼ਣ ਖਾਤਰ ਕੌਣ ਕਿ ਮੈਂ ਜੇ ਵਿਰਾਹ ਭਟਕਦਾ ਦਰ ਤੋਂ ਦਰ-ਦਰ ’ਤੇ ਦਰ-ਬਾ-ਦਰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਹਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ਾਬ, ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਗ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਪੰਡ ਇਕ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ।

ਸਾਗਰ, ਸਹਿਰਾ, ਪਰਬਤ, ਜੰਗਲ ਖੇਤ, ਬਸਤੀਆਂ, ਪਿੰਡ-ਪਗਡੰਡੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਜੰਗਲ ਗਾਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਮਿਰਗ ਦੁੜਕਣੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਜੋ ਹੇਠ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਦਰ ’ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇਵਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਫੇਰ ਉਦੋਂ ਹੋ ਜਾਵਾਂ। ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਲਾਸ਼ਣ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ’ਚੋਂ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤਾਰਾਂ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਫੇਰ ਕਸ਼ੀਦਾਂ, ਜਦ ਕੋਈ ਗੀਤ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਦੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਦਰ ਅਲਖ ਜਗਾ ਕੇ ਅਗਲੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਕਰਾਂ ਤਿਆਰੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਸਤੇ ਕਾਲੇ ਤੇ ਕੇਡਿਆਲੇ ਰਸਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਰਦੇ, ਕੰਡੇ ਹੱਥ ਪੈਰੀਂ ਤਾਂ ਪੁੜਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਜਿਹਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੜਦੇ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੀਰ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਸਿੱਧਾ ਛਾਤੀ-ਤੀਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਦਾਨਾਬਾਦ ਕਿਸੇ ਦਾ ਚੇਤਾ ਵਿੱਸਰ ਜਾਂਦਾ, ਸਿੱਧੇਵਾਲ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਕੀ ਬੱਕ ਟੁੱਟ ਕੇ ਢਹਿ ਪੈਂਦੀ ਤੀਰ ਤੇ ਤਰਲਬ ਦੇਂਦੇ ਰੋਂਦੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਹਿਬਾਂ-ਮਿਰਜ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਪੁਰਜ਼ਾ-ਪੁਰਜ਼ਾ-ਪੁਰਜ਼ਾ ਹੁੰਦੀ

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਅਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

- 4 -

ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ

ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਹਿਸ ਕਿ ਆਰ ਐਸ ਐਸ., ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਹਨ, ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਘਵਾਦ ਜਾਂ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਵਾਦ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਉੱਭਰੇ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ; ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਇਹ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦ ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਤੋਂ ਮਤਲਬ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਉਭਰਿਆ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਹੈ ਤੇ ਸਾਕ਼ਾਲ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ।

(1) ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਭਰਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵਿਚ ਬਸਤੀਆਂ ਲਈ ਜੰਗ, ਪਹਿਲੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਹਾਰ, ਉਸ ਹਾਰ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤੇ ਨੀਤੀਸ਼, Georges Sorel, ਪਰੈਟੋ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਹੋਰ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ। ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ, ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੇ ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੌਮ ਜਾਂ ਨਸਲ ’ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸੀ; ਇਸੇ ਲਈ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਭੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਫ਼ਾਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਣੇ।

ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੰਘਵਾਦ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉੱਭਰਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬੀਜ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਣਪੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਨ।

ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਮੁਸੋਲੀਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰਿਆ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਨਾਜ਼ੀਵਾਦ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ’ਚੋਂ ਉਗਰਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵੀ.ਭੀ. ਸਾਵਰਕਰ ਤੇ ਹੇਰਗੋਵਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਰ ਐਸ ਐਸ. ਦੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਆਸਰੇ ਜਨਮਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਸਦੀ ਦੇ ਭਾਗਵਤ ਜਿਹੀਆਂ ਤਾਕਤਵਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ’ਤੇ, ਆਰ ਐਸ ਐਸ. ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਜਥੇਬੰਦੀ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਛਾਨਾਂ 1974-75 ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣੇ ਮੁਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, 1992 ਵਿਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਚਾਹੁਣ, 2002 ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਤੇ 2014 ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ ’ਤੇ ਮਦੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਆਸਰੇ ਸੱਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਰੀਆਂ। 2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਨਾਲ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਲ ਤੇਜ਼ ਹੋਈ।

(2) ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਾਲੇ ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਆਇਆ; ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰ, ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂਰਪੀ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਤੁਰੰਤ ਫ਼ਾਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੱਤਾ ਭਾਜੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਚਾਹੁਣ ਤੇ ਫਿਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ’ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫ਼ਾਸ਼ੀਵਾਦ ਬਾਰਸਤਾ ਸਮਾਜ ਆਇਆ; ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਓਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸੱਚ ਸੰਘ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭੁਨਿਆਦੀ ਸਿਆਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਇਹ ਸਨ:

ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਰਤਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਹ ਬਰਤਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਕਾਈ ਬਣਾਉਣਾ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਇਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਰ ਐਸ ਐਸ. ਨੇ Active ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ

ਮੋਹਨ ਮਤਿਆਲਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ, ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਤੇ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਨਾਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸਿਰਜਦੀ ਆ ਰਹੀ ਏ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸਿਰਜਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਸਫੋਟਕ ਭਾਸ਼ਾ ’ਚ ਚਿਹਨ ਸਿਰਜ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਫਿਸਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਦੀ ਚਿਹਨਕਾਰੀ ਗਹਿਰੇ ਅਰਥ ਸਿਰਜਦੀ ਹੋਈ ਰਵਾਇਤੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ‘ਦਾਨਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਸਿੱਧੇਵਾਲ’ ਤੋਂ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ‘ਕੁੱਤਾ ਜੂਨ ਤੇ ਮੈਂਡੋਲਿਨ’ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ-ਪੁੱਜਦੀ ਉਹਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ’ਚ ਬੈਠਾ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੋਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਏ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ’ਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅਦਬ ’ਚ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ, ਜੋ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਚ ਮੋਹਨ ਮਤਿਆਲਵੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸਿਖਰਲੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਨਾਵਾਂ ’ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੋਹਨ ਮਤਿਆਲਵੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ

ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ ਪਰ
ਮੈਨੂੰ ਲਗਦੇ ਇਹ ਸੱਚ ਨਜ਼ਮਾ,
ਸਾਜ਼ ਦੀ ਤਾਰ ਬਣੇ ਬਿਨ ਨਜ਼ਮਾ
ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿ ਲਾਈ ਬੈਠੇ
ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾਮੁਮਕਿਨ,
ਸਿਫ਼ਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਿਛੋਂ
ਹਿਦਸਾ ਬਣ ਕੇ ਲੱਗਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਤਦ ਜਾ ਕੇ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਦੀਪਕ
ਸੂਰਜ ਮੱਲ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਵੀਰਾ
ਤਰੇ ਚੰਨ ਦਾ ਹਾਠੀ ਬਣਦਾ
ਜਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਟਿਮਕ-ਟਿਮਕਣ
ਬਲਦਾ ਹਿਰਦਾ ਠਾਰਨ ਖਾਤਰ!!
ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਤਾਰਨ ਖਾਤਰ!!
ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਲਾਸ਼ਣ ਖਾਤਰ!!!
ਤੇਰਾ ਰੂਪ ਤਰਾਸ਼ਣ ਖਾਤਰ!!!!
ਹਰ ਦਰ ਅਲਖ ਜਗਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ!
ਆਪਣੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ!!

ਮੁਹੱਬਤ ਖ਼ਤਬ ਜਨੂੰਨ

ਦੁਨੀਆਂ ਜੋ ਦਾਤੀ ਹੈ
ਦਾਤੀ ਦੋਧਾਰੀ ਹੈ,
ਤਦ ਵੀ ਇਸ ਦੇ
ਦੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ
ਮੁਹੱਬਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ,
ਮੁਹੱਬਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ,
ਪਾਕ ਤੋਂ ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ
ਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਨੂਰੀ ਜਲਵਾ ਹੈ,
ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ
ਜਿਉਂ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਝੂਰ
ਰੱਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਕਣ ਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ!
ਮੁਹੱਬਤ
ਸਦੀਵੀ ਲਾਟ ਦਾ ਜਾਗਣ
ਕਿ ਜਿਸਦੇ ਆਸਰੇ ਬੰਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜੋਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭੋਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ਇਤਿਆਦ

